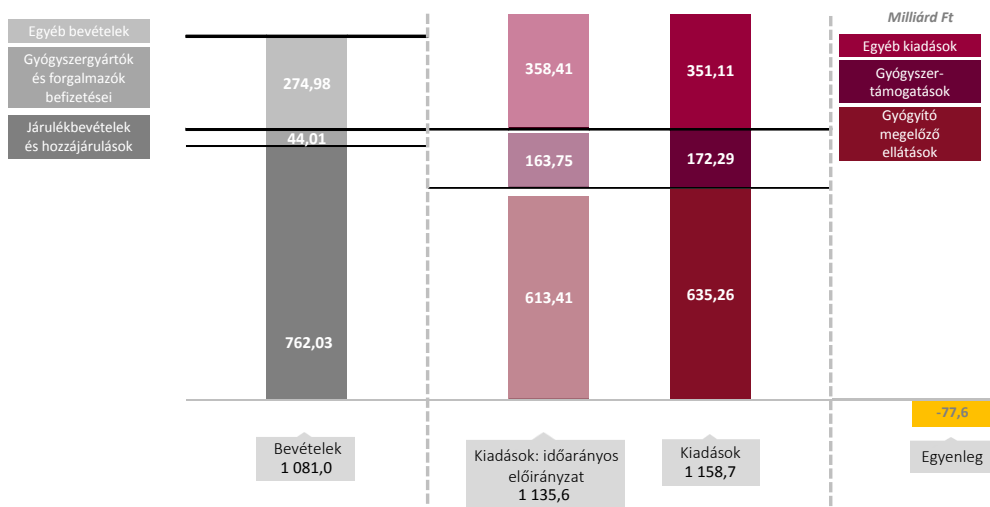

Hírek, aktualitások

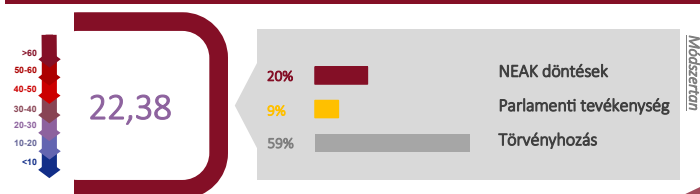
- Hír**
EMA Éves Jelentés 2019 — European Medicines Agency's contribution to science, medicines and health in 2019
 >>
- Hír**
Ritkán látott dolog történt a magyar magánegészségügyben
 >>
- Hír**
30 ezer betegnek juttat koronavírus-gyógyszert az EU
 >>

Egészség- és gyógyszerfinanszírozás makró szemléletben

Az Egészségbiztosítási Alap egyenlegének alakulása, 2020. május

Döntéshozatali index, 2020. május

Termékajánló

Kasszahasználati szimulációs modellek

A valós felhasználásokat tükröző betegség/alcsoport-specifikus kasszahasználat elemzések, illetve az ezekre épített szimulációs platformok egyre hangsúlyosabb szerepet kapnak a hazai befogadási mechanizmusban.

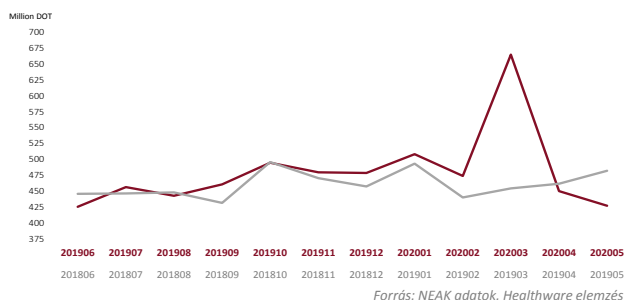
A NEAK adatokra épített szimulációs modellek a döntéshozó számára egy igen jól érthető és ellenőrizhető dimenzióba emeli a várható kassza-méret számításokat.

Bővebben a szolgáltatásról:

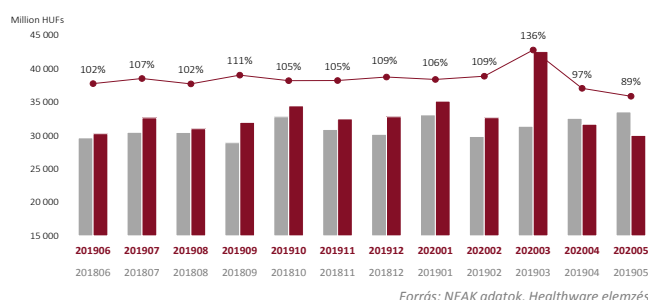
[link](#)

A vényköteles patikai gyógyszerforgalom dinamikája

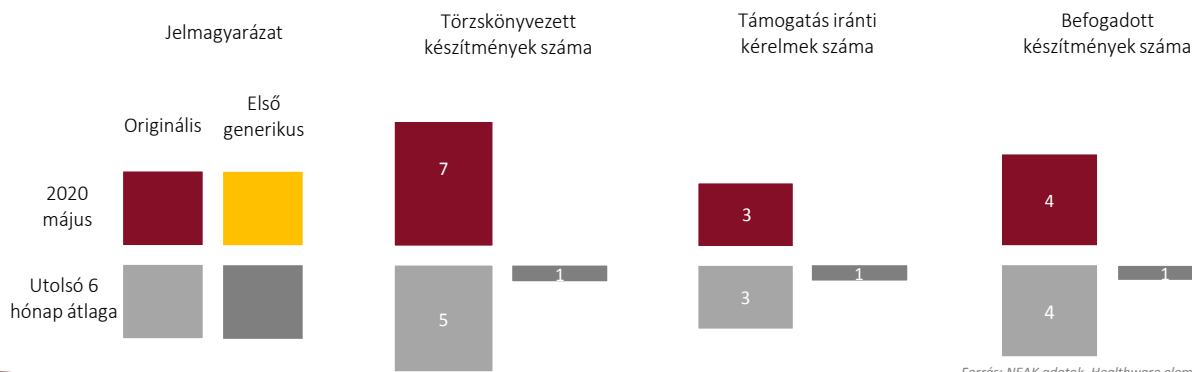
Patikai forgalom terápiás napokban (DOT)

Patikai társadalombiztosítási támogatásforgalom

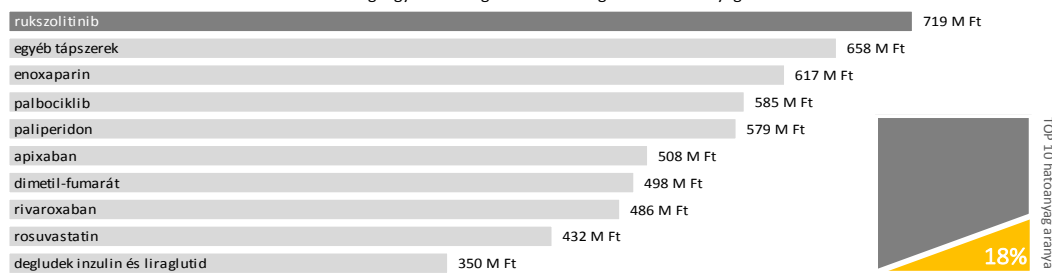
Támogatott gyógyszer-törzsváltozások, 2020. május

Piaci adatok

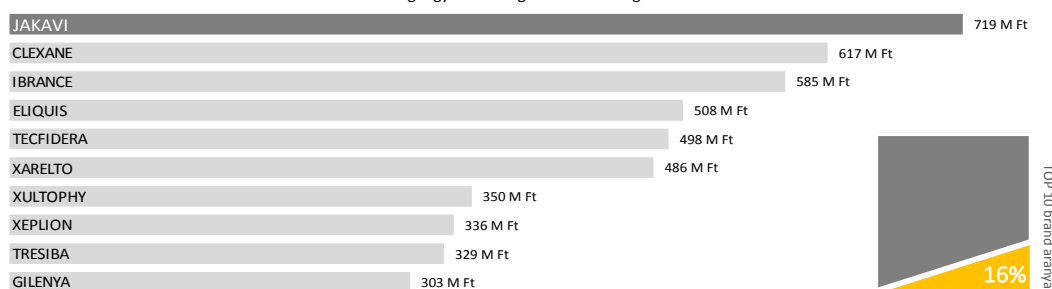
Támogatáskiáramlási és betegszám toplisták, 2020. május

A 10 legnagyobb támogatáskiáramlást generáló hatóanyag

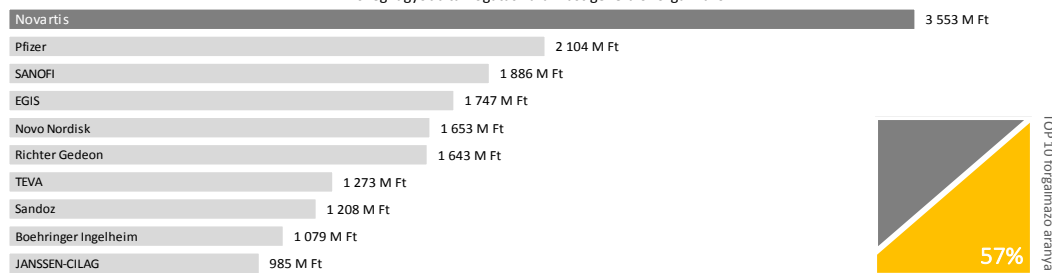
Forrás: Patikai vényforgalmi adatok, Healthware elemzés

A 10 legnagyobb támogatáskiáramlást generáló brand

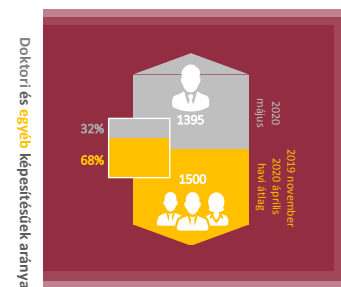
Forrás: Patika vényforgalmi adatok, Healthware elemzés

A 10 legnagyobb támogatáskiáramlást generáló forgalmazó

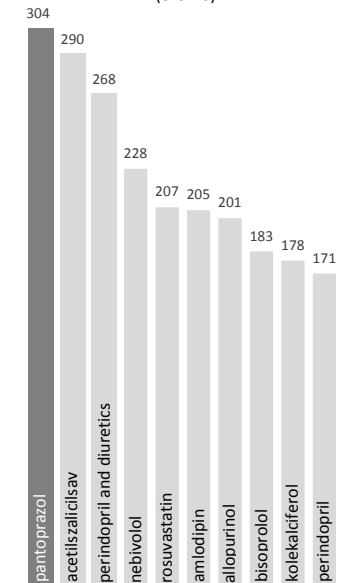
Forrás: Patikai vényforgalmi adatok, Healthware elemzés

Orvoslátogatók átlagos létszáma

Forrás: NEAK adatok, Healthware elemzés

A 10 legnagyobb betegszámú hatóanyag (ezer fő)

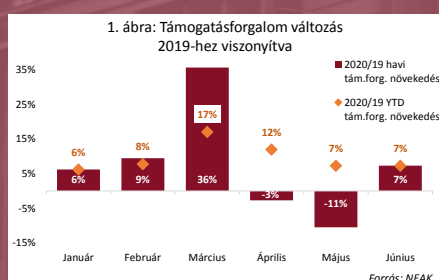
Forrás: Patikai vényforgalmi adatok, Healthware elemzés

COVID-19 hatása a támogatott gyógyszerpiacra — Esettanulmány

A 2020 tavaszán hazánkba is megérkező COVID járvány a gazdaság egészére, de azon belül a támogatott gyógyszerpiacra is kifejtette hatását. Az azóta eltelt idő lehetővé teszi számunkra, hogy ne csak magát a kiugró időszakot elemezzük, de az ezt követő hónapok forgalmának figyelembe vételével a sokk hatás lecsengését is végig kövessük. Júliusi és augusztusi esettanulmányunkban is ezt a témát járjuk majd körbe.

Jelen tanulmányunk makro szemléletben igyekszik áttekinteni a forgalmak alakulását a tavalyi évhez, illetve a COVID-19 előtti fél évhez viszonyítva, míg következő, augusztusi számunkban részleteiben vizsgáljuk a témát, elemezve a leginkább érintett terápiai területeket, hatóanyagokat, szereplőket. Fontos kiemelni esettanulmányainkkal kapcsolatban, hogy azokban a NEAK által publikált támogatott gyógyszerforgalmi adatokat elemezzük, így az OTC és kórházi piacon megfigyelhető mintázatokra nem tér ki.

Első ábránk a támogatott gyógyszerpiac támogatásforgalmát vizsgálja, 2020 első felében, 2019 azonos időszakával összevetve. Narancssárgával minden hónapban a year-to-date forgalom előző évhez viszonyított változását mutatjuk be, míg a bordó oszlopok a havi forgalom növekedését követik az előző év azonos időszakához képest.

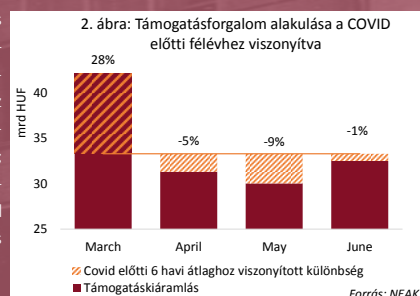

Mindkét növekedési mutatóban szembevetendő a vírus magyarországi megjelenésének hatása. A bejelentett veszélyhelyzet – és az ezzel párhuzamosan meghozott egészségügyi ellátást érintő döntések – hatása azonnal jelentkezett a gyógyszerpiacon. 2020 márciusában 2019 márciusához képest 36%-os növekedést tapasztalhattunk, amit aztán április-májusban 3, majd 11%-os visszaesés követ (szintén az előző év azonos időszakához képest).

A YTD támogatásforgalom növekedést vizsgálva azt láthatjuk, hogy a 2020 január-márciusi időszak 17%-kal haladta meg 2019 első negyedévének forgalmát, míg az áprilisi, májusi forgalom visszaesés eredményeként már májusban kisimul a YTD növekedés. 2020 első feléve 7%-kal magasabb támogatáskiáramlást hozott a 2019-es első félévhez képest (205 mrd HUF 2020-ban, míg 2019-ben 191 mrd HUF), ami nagyságrendileg megegyező mértékű növekedés a 2019/18 első félének összetételével (8%).

Az elemzésünkben kiemelt időszak – a veszélyhelyzet kezdetétől számított 4 hónap – forgalmát érdemes összevetni a COVID megjelenése előtti hat hónap (201909 – 202002) átlagos havi támogatás-kiáramlásával is (33,3 mrd HUF). A 2. ábrán – és az ezt következő ábrákon – ebben a megközelítésben vizsgáljuk a március-júniusi adatokat.

Ebben az új megközelítésben is drasztikus kiugrást láthatunk márciusban (2. ábra). A támogatásforgalom ekkor 28%-kal haladta meg az előző hat hónap átlagát. Ezt követően átlag alatti hónapok következtek; április-júniusi időszak támogatásforgalma 5%, 9%, majd 1%-kal maradt el a COVID előtti (félév alapján) átlagos támogatáskiáramlástól.

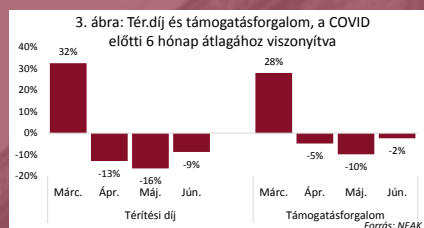
Ez alapján a márciusi kiugrást a következő hónapok visszafogott mértékű, fokozatos kompenzációja követte, ez a kompenzációs folyamat azonban a legfrissebb adatok szerint lezáródnál látszik, hiszen a júniusi forgalom már megközelíti a COVID előtti félév átlagát.

A térítési díj (TD) forgalmakat megvizsgálva a vizsgált időszakban nagyobb kilengéseket tapasztalunk a COVID előtti időszakhoz képest, mint a támogatásforgalomban.

COVID-19 hatása a támogatott gyógyszerpiacra — Esettanulmány

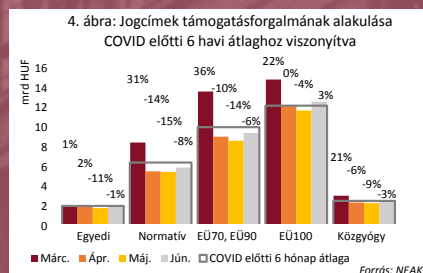
A 3. ábrán láthatjuk, hogy mind a márciusi megugrás, mind az azt követő kompenzáció drasztikusabb volt a beteg-költségek tekintetében; 32%-kal szárnyalta túl a COVID előtti félév TD forgalmát március, ezt követően 13, 16, illetve 9%-os visszaesést figyelhetünk meg.

A térítésszám-tömeg (és a támogatási kiáramlás) változásaira több tényező is hatással lehetett (támogatásvolumen újratárgyaláshoz köthető árcsökkentések, avagy az áprilisi fixesítés), esettanulmányunk keretein belül azonban ezen tényezők hatásait nem vizsgáljuk.

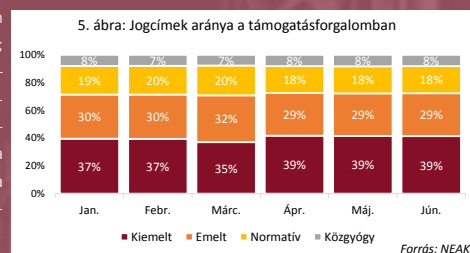
A TD-tömeg nagyobb volatilitásából arra következtethetünk, hogy a betegek érzékenyen reagáltak a márciusi sokkhatásra. Az adatok alapján úgy tűnik, első reakcióként hajlandók voltak akár nagyobb térítési díjú termékek vásárlására is, csak, hogy beszerezzék a szükséges terápiákat. A kompenzáció időszakában (április-június), ahogy a közhangulat is nyugodtabbá vált, a betegek már racionálisabban az alacsonyabb térítési díjú termékeket preferálva vásároltak. A márciusi vásárlási mintákat vélhetően jelentősen befolyásolta az időszakosan megjelenő termékhányok, illetve a helyzet kiszámíthatatlanságából származó azonnali szükséglet-kielégítés.

Ezen megállapításunkat erősíti, ha jogcím szerinti bontásban is megvizsgáljuk a patikai kiváltásokat. A 4. ábrán az egyes jogcímek alakulását látjuk a vizsgált időszakban, szintén a COVID előtti félév támogatási kiáramlásához viszonyítva. A klasszikus jogcímek (normatív: 31%, EÜ70, EÜ90: 36%, EÜ100: 22%), és a közgyógy jogcím forgalma esetében is 20% feletti mértékű kiugrást tapasztalható a 201909-202002 időszakhoz képest.

A magasabb térítési díjjal járó jogcímek forgalma azonban lényegesen nagyobb kilengést mutat, mind márciusban, mind a későbbiekben – negatív irányban –, kétszámjegyű csökkenést mutatva április-májusban. A kiemelt (EÜ100), illetve a közgyógy felhasználás viszont kevésbé ugrott meg a pánikszerű felvásárlás időszakában, de a kompenzációs hónapokban kisebb mértékű forgalom csökkenést mutattak.

Ugyanez a jogcímek arányában vizsgálva is megmutatkozik; márciusról áprilisra 35%-ról 39%-ra nőtt a kiemelt jogcímen kiváltott termékek támogatásforgalma, ugyanígy a közgyógy aránya 7-ről 8%-ra nőtt, visszaszorítva a normatív, illetve az emelt jogcímeket.

Összességében elmondhatjuk, hogy a veszélyhelyzet teremtette bizonytalanság legelső szakaszában a lakosság kevésbé volt ár érzékeny és elsősorban a gyógyszerek azonnali beszerzésére fókuszált, akár a szükséges mennyiség többszörösét is beszerezvén, közel 36%-kal (11,2 mrd forinttal) magasabb támogatási kiáramlást okozva március hónapban a gyógyszerkasszában az előző évhez képest. Az ezt követő hónapokban a kiváltások jelentősen visszaestek és bár összességében néminemű kompenzációt láthatunk, a vizsgált időszakra vetített felhasználás még így is meghaladja az előzetesen várt forgalmi értékeket.

Kérdés, hogy ez a többlet a következő hónapokban teljesen kompenzációra kerül, ergo a lakossági felhalmozások valóban felhasználásra is kerülnek, vagy ezen pánikvásárlások egy része a kukában végzi (összességében 3,8 mrd forint TD-tömeg növekedés és 9,3 mrd forint támogatási kiáramlás növekedés márciusban a COVID előtti 6 hónap átlagához képest). Érdekes volt látni, hogy – bár ezt a mintázatot más tényezők is befolyásolhatták – a válság előrehaladtával a betegek költség tudatosabbá, ár-érzékenyebbé váltak, és a térítési díjakban jelentősebb csökkenéseket tapasztalhattunk. A csökkenés mértéke elsősorban a magasabb térítési díjjal rendelkező jogcímek esetében volt érzékelhető.

Következő havi esettanulmányunk tovább árnyalja majd a forgalom növekedés mögött húzódo okokat, lehetséges mozgatórugókat, hiszen az egyes terápiás területek szerepére, jelentőségére igyekszünk majd rávilágítani. A részletesebb elemzés jelen esettanulmányunk következtetéseinek alátámasztására is alkalmas lehet, vagy éppen arra, hogy rávilágítson; a megfigyelt tendenciák mögött más hatásokat kell keresni.

A terápiás területek vizsgálata a gyógyszerkassza éves alakulásának szempontjából is érdekes lehet, hiszen a COVID alatt növekedést generáló területek nem feltétlenül egyeznek meg a békeidőben felívelő terápiás területekkel. Amennyiben ez valóban így van, és a márciusi többlet támogatási kiáramlás nem csak az alaphelyzetben szükséges gyógyszer mennyiség kiváltásának előrehozása volt, számíthatunk rá, hogy a tavaszi kiugrás részben megmarad többlet teherként az éves gyógyszerkasszában is.